

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ

Природничо-географічний факультет

ПРИРОДНИЧІ НАУКИ І ОСВІТА

Збірник наукових праць
природничо-географічного факультету

Умань
2018

*Затверджено до друку вченою радою
природничо-географічного факультету
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
(протокол № 12 від 30 травня 2018 р.)*

Редакційна колегія:

Миколайко В. П. – доктор сільськогосподарських наук, доцент (головний редактор); **Браславська О. В.** – доктор педагогічних наук, професор; **Половка С. Г.** – доктор геологічних наук, професор; **Безлатня Л. О.** – кандидат географічних наук; **Валюк В. Ф.** – кандидат хімічних наук, доцент; **Герасименко О. В.** – кандидат педагогічних наук; **Гнатюк Н. О.** – кандидат біологічних наук, доцент; **Горбатюк Н. М.** – кандидат педагогічних наук, доцент (відп. секретар); **Душечкіна Н. Ю.** – кандидат педагогічних наук; **Запорожець Л. М.** – кандидат педагогічних наук; **Козинська І. П.** – кандидат географічних наук, доцент; **Миколайко І. І.** – кандидат біологічних наук, доцент; **Мороз Л. М.** – кандидат біологічних наук, доцент; **Соболенко Л. Ю.** – кандидат біологічних наук, доцент; **Сорокіна С. І.** – кандидат біологічних наук, доцент.

Відповідальний за випуск: Горбатюк Н. М.

Природничі науки і освіта: збірник наукових праць природничо-географічного факультету. – Умань : Видавничо-поліграфічний центр «Візаві» (Видавець «Сочінський»), 2018. – 154 с.

У збірнику опубліковані результати досліджень у галузях природничих і соціально-педагогічних наук. Розкриті актуальні питання біології, географії, екології, психології та педагогіки.

The results of investigation in the branches of the natural, socio-pedagogical sciences have been published in the miscellany. The actual questions of biology, geography, ecology, chemistry, psychology and pedagogy of innovation technologies are discovered in the articles.

Валюк В. Ф., Віштак І. Ю. Використання історичного матеріалу як засобу формування інтересу учнів до вивчення хімії в середній школі.....	114
Валюк В. Ф., Войтович Л. О. Формування спеціальних компетенцій при навчанні хімічним дисциплінам	116
Валюк В. Ф., Пукась М. І. Особливості використання комп'ютерних технологій при вивченні хімічних дисциплін.....	119
Герасименко О. В., Надорожна О. А, Шестопад Д. А. Організаційна структура НАТО	123
Герасименко О. В., Нелепа В. С. Співпраця України з НАТО : від Євроатлантичної інтеграції до Євроатлантичного співробітництва.....	125
Горбатюк Н. М., Войтих Н. В. Система домашнього експерименту	127
Горбатюк Н. М., Кулініч К. В. Формування в учнів системи понять про кислотно-основні властивості речовин при вивченні хімії	129
Горбатюк Н. М., Пташок І. А. Сутність поняття "гуманізм".....	131
Душечкіна Н. Ю., Мудрик А. С. Професійна підготовка майбутнього вчителя хімії.....	134
Запорожець Л. М., Гуцол О. І. Використання методу проектів на уроках географії для виявлення творчих здібностей учнів.....	137
Запорожець Л. М., Люльченко М. І., Маланчук Д. В. Підвищення ефективності педагогічної діяльності на уроках географії засобами інформаційних технологій	140
Небікова Т. А., Берчак В. С., Григоренко Д. В. Місце екскурсії у навчальній діяльності учнів.....	143
Підан Л. Ф. Активізація навчального процесу на уроках географії	146
Рожі І. Г. Формування пізнавальної самостійності учнів на уроках.....	149
Солтусенко Н. В. Рефлексія як елемент створення розвивального середовища.....	151

СПІВПРАЦЯ УКРАЇНИ З НАТО: ВІД ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ДО ЄВРОАТЛАНТИЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Герасименко О. В., викладач кафедри географії та методики її навчання,
Нелепа В. С., студентка IV курсу

Національні інтереси України стосовно НАТО визначаються з огляду на ту роль, яку Організація Північноатлантичного договору відіграє у підтриманні міжнародного миру, стабільності і безпеки, сприянні покращенню загального клімату довіри в Євроатлантичному регіоні, створенні нової системи регіональної безпеки в Європі, виробленні підходів до проблем роззброєння і контролю над озброєннями та запобігання розповсюдженню зброї масового знищення.

Метою нашого дослідження є здійснення ретроспективного аналізу взаємовідносин Україна – НАТО.

Перші контакти України з Альянсом були започатковані восени 1991 року, а у січні 1992 року представник України взяв участь у робочій групі високого рівня Ради Північноатлантичного співробітництва (РПАС). 8 червня 1992 року Президент України Л. Кравчук уперше відвідав штаб-квартиру Альянсу в Брюсселі. Подальшому налагодженню зв'язків нашої держави з НАТО, сприяли взаємні візити на вищому рівні та приєднання України до РПАС (з 30 травня 1997 року – Рада євроатлантичного партнерства (РЄАП) [1, с. 35-36].

9 лютого 1994 року міністр закордонних справ України А. Зленко підписав в штаб-квартирі НАТО Рамковий документ Програми «Партнерство заради миру». А 25 травня того самого року Україна передала Північноатлантичному альянсу свій Презентаційний документ для цієї Програми [2, с. 519, 523].

Згідно з Рамковим документом Програми «Партнерство заради миру», співробітництво нашої країни з Альянсом передбачає досягнення таких завдань: сприяння відкритості у плануванні національної оборони та формуванні військового бюджету; забезпечення демократичного контролю над збройними силами; підтримання здатності та готовності брати участь в операціях, у межах дозволених Конституцією України, здійснюваних під егідою ООН і в рамках відповідальності ОБСЄ; розвиток співробітництва з НАТО у військовій сфері з метою здійснення спільного планування і військової підготовки та навчальних маневрів, покликаних підвищити їхню спроможність до виконання завдань, пов'язаних з миротворчою діяльністю, пошуковими і рятувальними операціями, операціями з надання гуманітарної допомоги та ін.; формування у тривалій перспективі таких збройних сил, які зможуть краще взаємодіяти із збройними силами країн - членів НАТО. Для участі у Програмі «Партнерство заради миру» Україна надала, відповідно до її чинного законодавства, 1291 військовослужбовця, 10 літаків, 6

вертольотів, 2 кораблі та воєнізовані підрозділи цивільної оборони і два полігони [3, с. 26].

Україна з лютого 1995 року брала участь у першому дворічному циклі Процесу планування та оцінки сил (ППОС) (з англійської мови «PARP» – Planning and Review Process), які виділяються країнами-партнерами для участі у Програмі «Партнерство заради миру». ППОС ґрунтується на досвіді НАТО в галузі оборонного планування та визначає собою механізм, за яким усі країни Альянсу планують та оцінюють власні сили, що виділяються для участі у спільних заходах НАТО [5, с. 84]

6 травня 1996 року від імені уряду України були підписані угоди в рамках Програми «Партнерство заради миру», якими регулюється статус військовослужбовців Збройних сил України під час перебування на навчаннях та інших заходах на території держав-членів НАТО або країн-партнерів, і навпаки, військових інших держав, які беруть участь у навчаннях на території України.

З метою зміцнення функцій для координації у сфері партнерства і співробітництва України з НАТО розпорядженням Президента України 21 травня 1996 року було створено Міжвідомчу робочу групу з питань участі України в програмі «Партнерство заради миру», а 3 квітня 1997 року Президент України Л. Кучма підписав Указ про створення Державної міжвідомчої комісії з питань співробітництва України з НАТО. Комісія стала дорадчим органом для підготовки пропозицій з питань співробітництва з керівними та виконавчими структурами НАТО, з державами-членами Альянсу та державами-партнерами програми «Партнерство заради миру», а також пропозицій щодо організації, координації й контролю виконання прийнятих з цих питань рішень міністерствами, іншими органами виконавчої влади та державними органами України.

Черговий раунд переговорів Україна – НАТО із проекту документа відбувся 1 травня під час візиту тодішнього Генерального секретаря НАТО Х. Солани до Києва, а 29 травня 1997 року на засіданні міністрів закордонних справ країн-членів НАТО в м. Сінтрі (Португалія) Генеральний секретар НАТО Х. Солана і міністр закордонних справ України Г. Удовенко парафували «Хартію про Особливе партнерство між НАТО і Україною» [2, с. 544].

9 липня 1997 року на саміті Північноатлантичного альянсу в Мадриді Президент України Л. Кучма та Генеральний секретар НАТО Х. Солана скріпили підписами «Хартію про особливе партнерство між Україною та Організацією Північноатлантичного договору». Хартія є основним політичним документом, який регулює відносини України з НАТО. Вона зафіксувала політичні зобов'язання сторін на найвищому рівні і визначила необхідність «...розвивати відносини особливого ефективного партнерства, яке сприятиме більшій стабільності і просуванню спільних демократичних цінностей в Центральній Європі» [4, с. 1].

Отже, Хартія визначає принципи співробітництва України з НАТО, метою якого є зміцнення стабільності, збереження миру і посилення безпеки в Європі. Щодо гарантій безпеки, то крім міжнародних гарантій забезпечення територіальної цілісності, суверенітету та недоторканості кордонів, зафіксованих у даному документі, найважливішими для України є підтримка з боку НАТО демократичного та економічного розвитку України, а також право України звертатися до НАТО за допомогою і підтримкою у випадку, якщо її політична незалежність та безпека опиняться під загрозою.

Партнерство України з НАТО у військовому вимірі, виконанні спільних наукових проектів буде предметом наших наступних розвідок.

Список використаних джерел

1. Гудим В. Досвід України в миротворчій операції КФОР та участі в програмі «Партнерство заради миру» (Миротворча діяльність України: кооперація з НАТО та іншими структурами європейської безпеки) / В. Гудим – К.: Стилос, 2002. – С. 74 – 85.

2. Довідник НАТО. — NATO: Office of Information and Press, Brussels, Belgium, 2006. — 609 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.nato.int/docu/handbook/2006/hb-ukr-2006.pdf> (Дата звернення: 26.04.2018)

3. Співробітництво України з НАТО в рамках програми «Партнерство заради миру» (інформаційна довідка) // Наука і оборона. – 1998. – № 4. – С. 23 – 32.

4. Хартія про особливе партнерство між Україною та Організацією Північноатлантичного договору // Народна армія. – 1997. – 11 липня (№ 118). – С. 1- 3.

5. Храбан І.А. Довгий шлях до своєї Праги. Євроатлантична інтеграція – головна домінанта зовнішньої політики України // Політика і час. – 2003. – № 7.

СИСТЕМА ДОМАШНЬОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ

Горбатюк Н.М., доцент кафедри хімії,
екології та методики їх навчання
Войтих Н. В., магістр

Домашній експеримент - важливий і корисний вид шкільного хімічного експерименту. Місце його в системі освіти цілком обґрунтовано. Ще Д. Писарев відзначав, "...вчитися хімії за книжкою, без лабораторії - все одно, що зовсім не вчитися" [1].

Важливою умовою формування в учнів позитивної мотивації до вивчення хімії за допомогою домашніх робіт експериментального характеру домашнього експерименту є наявність системи домашнього експерименту.